

КАРАЛЕЎСКІ ПАДАРУНАК

брытанска-амерыканскай кампаніі

Выдатны прыклад на шым айчынным прадпрымальнікам паказала кампанія "British American Tobacco". У межах дабрачыннай акцыі "Кніжныя рарытэты — у нацыянальную скарбніцу" яна ўрачыста перадала Нацыянальную бібліятэцы Беларусі (НББ) 39 рэдкіх кніг і рукапісаў, пісаних пераважна кірыліцай. Набытыя яны ад прыватных залекцыянераў, якія вялі збиральніцкую дзейнасць на тэрыторыі Гомельшчыны і Магілёўшчыны — пераважна ў асяроддзі старавераў. Пашукі рэдкасцей вяліся калі двух гадоў.

Сярод старадрукаў вылучаюцца супрасльская выданні Саборніка (1791) і Евангелля вучыцельнага (1803), маскоўская Устаў (1610), Службнікі (1630, 1640, 1789), Каноннік (1636), Трэбнікі (1636, 1788), ноўгарод — северскі Анфалагіён (1678), пачаеўскі Апостал (1784), віленскія Службы (1800), кіеўскія і маскоўскія Мінеі на розныя месяцы (шпар у бібліятэцы будзе гадавы камплект). Цікаласць для даследчыкаў маюць прызначаныя стараверам

Евангелле, Пралог і Часоўнік, якія (калі верыць арыентаваным на духоўную цэнзуру звесткам на тытульнай старонцы) выдаваліся ў Рэчы Паспалітай, у tym ліку ў каралеўскай друкарні ў Гродне, на самай жа спрабе выходзілі ў Клінцах.

Радуюць вока ўпрыгожаныя шматфарбнымі малюнкамі і ініцыяламі рукапісы XVIII і XIX стагоддзяў "Ірмалогій на крукаўых нотах", "Каноннік з дадаткам", "Святы на крукаўых нотах", "Зборнік палемічны" і інш. Ласкаўа перададзеныя на дыску рэдак-

цы "Голасу Радзімы" рэпрадукцыі некаторых старонак з рукапісных рарытэтаў змяшчающа ў гэтым і будучых нумерах газеты.

Перададзеныя НББ скарбы маглі агледзець удзельнікі прэс-канферэнцыі, якую правялі каардынатор па карпаратыўных сувязях кампаніі "British American Tobacco" Вольга Клімановіч і загадчык аддзела рукапісаў і старадрукаў НББ Галіна Кірэева.

Прэс-канферэнцыю пачаў дырэктар НББ Раман Матульскі. Ён падкрэсліў, што 39 рукапісаў і рэдкіх кніг істотна да-поўняць фонды аддзела, які сёння налічвае

звыш 65 тысяч адзінак захавання. У будучым будынку бібліятэкі ім будзе адведзены ўесь восьмы паверх. Спецыяльная апаратура, устаноўленая ў фондасховішчы, забяспечыць ачыстку паветра, створыць спрыяльны мікроклімат. Апрача склоўніча на паверсе размесціцца чытальнай зала, музей, цэнтр па ацыфроўцы старых вы-

данняў. Чытачам яны будуць выдавацца, за рэдкім выключэннем, у копіях, што дазволіць пазбегнуць пакражі накшталт той, якая здарылася ў аддзеле ў мінулым годзе і, на шчасце, завяршылася вяртаннем. У планах бібліятэкі — ажыццяўленне праектаў "Памяць свету" і "Скарбніца саюзной культуры", рэканструкцыя кніжных збораў Радзівілаў і Сапегаў.

У ходзе прэс-канферэнцыі В. Клімановіч адказала і на пытанні прадстаўніка "Голасу Радзімы".

TP! — Праект "Кніжныя рарытэты — у нацыянальную скарбніцу" — беларускае выключэнне з правілаў ці праіва агульных прынцыпаў кампаніі?

В. К.: — Такую ж дабрачынную дзеянасць у сферах адукцыі і культуры мы праводзім і ў іншых краінах, дзе ёсьць нашы інтарэсы. Акрамя бібліятэкі, у сценах якой мы знаходзімся, была аказана дапамога Нацыянальному мастацкаму музею ў выданні каталога выставы армянскага жывапісу Марціроса Сар'яна, Цэнтральному батанічнаму саду. Сумесна з Мінскім гарвыканкам мы правялі акцыю "Наш двар".

TP! — А ці магчымая з дапамогай вашай кампаніі закупка беларускіх рарытэтаў на заходніх аукцыёнах?

В. К.: — Хіба такія там з'яўляюцца?

TP! — Чаму ж... У сямідзесятых гадах мінулага стагоддзя на па-рыжскім аукцыёне з'явіўся (з бібліятэкі Дзягілева) канвалют з пін-

ю скарынінскімі кнігамі, выдаленымі ў Празе. Даведаўшыся пра гэта, НББ хапела выкупіць рарытэт, але не аказалася грошай. Спушчено тады выстава Беларускай бібліятэкі імя Ф. Скарыны ў Лондане, якая, залезшы ў даўгі, выкупіла канвалют. На жаль, у мінулым годзе ён таксама быў украдзены.

Голос з залы — І не знайшоўся?

TP! — Пакуль што не. Хаты вядома прозівшча зламыніка. Як і тое, што сляды вядуть у Москву. Справай займаюцца.

В. К.: — Што ж, калі такія рэдкасці акажуцца на єўрапейскіх ці амерыканскіх аукцыёнах — паспрабуем дапамагчы Беларусі. Треба толькі, каб суйчыннікі своечасова паведамлялі пра такія магчымасці.

Пасля прэс-канферэнцыі адбылося падпісанне акта аб перадачы 39 рарытэтаў. На цырымоніі прысутнічай намеснік міністра культуры Беларусі Валерый Гедрайц, іншыя афіцыйныя асобы. Удзельнікі агледзелі таксама выставу рэдкіх кніг бібліятэкі.

Адам МАЛЬДЗІС.

На рэпрадукцыях: канвалют з Мінэмі і Устаў (1610); старонка з Устаў; па-мастаку аформлены рукапіс Святаў на крукаўых нотах. (1821).